

Recenze na knihu: Zuzana Strnadová: Co by měl vědět příjemce dotace. 1.vyd. Praha: GRADA Publishing, a.s., 2019, ISBN: 978-80-247-3076-9

Publikace „Co by měl vědět příjemce dotace“ byla vydána nakladatelstvím GRADA publishing v roce 2019 s ambicí být první knihou na trhu, která podává ucelenou představu o tom, co by měl příjemce dotace vědět, na co by si měl dát pozor, jak by měl postupovat, a také co může očekávat v případě, že se dostane do problémů s plněním povinností spojených s čerpáním dotace. Tato ambice je přitom zcela na místě. Doposud vydané publikace týkající se dotací jsou již neaktuální a stylizované spíš do formy „kuchařky“, resp. návodu, jak dotace čerpat. Základní právní výklad lze najít v několika učebnicích a aktuální novinky v této oblasti někdy přináší články v právních časopisech.

Přestože jsou dotace mimořádně mediálně populárním tématem, nabízí tato publikace dle mého názoru první ucelený právní výklad dotačních ustanovení rozpočtových pravidel[1] a judikatury soudů.

Autorka publikace Bc. Ing. Zuzana Strnadová je dlouholetou metodičkou orgánů Finanční správy České republiky v oblasti kontroly dotací poskytovaných z českých zdrojů i spolufinancovaných z fondů Evropské unie, zejména v oblasti porušení rozpočtové kázně. Své dlouholeté pracovní zkušenosti se rozhodla sdílet ve své první odborné publikaci, ve které se jí podařilo úspěšně skloubit zatím příliš nepopsaný teoretický základ a pořad živou aplikační praxi dotačního prostředí.

Publikace na svém přebalu čtenáři přibližuje svůj obsah a je uspořádaná do 9 kapitol. Z mého pohledu lze jednotlivé kapitoly rozdělit do čtyř částí. Hned na úvod je nutno zmínit, že publikace pojednává pouze o dotacích poskytovaných ze státního rozpočtu a státních fondů. V tom jsou zahrnuty také dotace spolufinancované z fondů Evropské unie. Stranou zůstávají dotace, které poskytují územní samosprávné celky v režimu zákona o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů[2].

V první části autorka provádí čtenáře procesem poskytování dotací a návratných finančních výpomocí, tak jak je upraven v rozpočtových pravidlech, a to od výzvy k podání žádosti, přes podání žádosti až po vydání rozhodnutí o poskytnutí dotace nebo návratné finanční výpomoci. Komentářové vysvětlení jednotlivých ustanovení je logicky provázáno se soudní judikaturou zejména Nejvyššího správního soudu, který dlouhodobě svými rozhodnutími formuje nejen rozhodovací praxi orgánů finanční správy, ale také legislativní vývoj dotačního práva. Největší pozornost věnuje autorka rozhodnutí poskytovatele o poskytnutí dotace nebo návratné finanční výpomoci, tj. právnímu aktu, kterým jsou dotace ze státního rozpočtu poskytované, jeho obsahovým náležitostem a závazností. Nad rámec povinných náležitostí autorka dále popisuje závazné a nezávazné podmínky rozhodnutí. Oceňuji zejména podrobný výklad k možnosti stanovit snížený odvod za porušení rozpočtové kázně, která v praxi přináší problémy nejen ve fázi poskytování dotace, ale především ve fází následné kontroly dotace a vedení řízení o uložení odvodu za porušení rozpočtové kázně. Na závěr této části autorka upozorňuje na povinnost poskytovatele vydávat také rozhodnutí o neposkytnutí dotace

a možnost soudního přezkumu tohoto rozhodnutí v návaznosti na rozsudek rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu, který judikoval nutnost soudní ochrany legitimního očekávání žadatele o poskytnutí dotace a podnítil tak jednu z novelizací rozpočtových pravidel.

Do druhé části bych zařadila kapitoly týkající se kontrolní činnosti ze strany poskytovatele a finančních úřadů a dále postupy poskytovatele v případě zjištění neoprávněného použití poskytnutých prostředků. O veřejnosprávní kontrole příjemce dotace nebo žadatele o dotaci ze strany poskytovatele dotace nebo daňové kontrole finančních úřadů pojednává autorka bohužel velice stručně. Zatímco problematika daňové kontroly je dobře popsána, publikace týkající se veřejnosprávní kontroly nebo auditu čerpání dotačních prostředků na trhu chybí úplně. Naopak výbornou práci autorka odvedla při shrnutí informací týkajících se spletné problematiky ustanovení § 14e a § 14f rozpočtových pravidel. Tato ustanovení upravují opatření poskytovatele spočívající v nevyplacení dotace nebo její části a vydání výzvy k provedení opatření nápravy nebo vrácení dotace nebo její části v případě zjištění podezření na porušení rozpočtové kázně. Výklad ustanovení § 14e a § 14f rozpočtových pravidel již od svého vzniku zaměstnává poskytovatele, příjemce dotace a v neposlední řadě i soudy. Shrnutí všech dostupných informací a znalostí autorky v této oblasti považuji za velice přínosné.

Třetí část publikace pojednává stručně o speciálním režimu poskytování veřejných prostředků podle zvláštních právních předpisů, zejména zákona o podpoře výzkumu, experimentálního vývoje a inovací z veřejných prostředků[3] nebo zákona o zaměstnanosti[4]. Vzhledem k velké podobnosti s právní úpravou v rozpočtových pravidlech autorka upozorňuje zejména na specifika a rozdíly v postupech poskytovatele.

Do čtvrté a poslední části publikace jsem zařadila 9. kapitolu knihy s názvem *Porušení rozpočtové kázně*. Opět se jedná o problematiku dobře známou pro všechny zainteresované osoby v dotačním prostředí, přesto v odborných publikacích problematiku téměř nedotčenou. Autorka postupně vysvětluje pojem „porušení rozpočtové kázně“, „neoprávněný výdej“ a způsoby, jakými se příjemce dotace může porušení rozpočtové kázně dopustit. V návaznosti na to logicky navazuje popis procesu navrácení neoprávněně použitých prostředků zpět do státního rozpočtu nebo státního fondu formou odvodu za porušení rozpočtové kázně. Zejména v této části si dovoluji opět vyzdvihnout práci autorky s bohatou judikaturou soudů týkající se odvodu za porušení rozpočtové kázně. Pracovní zkušenosti autorky jsou dobře znát také v částech popisujících činnost orgánu finanční správy v daňovém řízení o uložení odvodu za porušení rozpočtové kázně, vyměření odvodu nebo procesu jeho prominutí.

Publikace je z celkového hlediska přehledně členěná, psaná formálním, ale dobře čitelným jazykem. Vzhledem k tomu, že autorka v poměrně krátké publikaci uvádí velkou spoustu informací, může mít čtenář v některých částech pocit, že si téma zaslouží podrobnější analýzu. Přesto bych publikaci jednoznačně doporučila nejen poskytovatelům, žadatelům nebo příjemcům dotací, ale také komukoliv, kdo se odborně zabývá problematikou dotací.

Jak bylo v úvodu naznačeno, dotační prostředí se neustále vyvíjí a mění. V roce 2019 bylo například Nejvyšším správním soudem judikováno[5], že vyzývat příjemce k provedení nápravného opatření nebo vrácení dotace není oprávněním ale povinností poskytovatele. Toto zásadní rozhodnutí samozřejmě nemohlo být v publikaci reflektováno, a proto doufám, že autorka na tuto publikaci naváže dalšími aktualizovanými verzemi, které nám pomohou s orientací ve složitém světě dotací.

Mgr. Andrea Vuongová,

doktorandka katedry Finančního práva a národního hospodářství Právnické fakulty Masarykovy univerzity

[1] Zákon č. [218/2000](#) Sb. o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla), ve znění pozdějších předpisů.

[2] Zákon č. [250/2000](#) Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů.

[3] Zákon č. [130/2002](#) Sb., o podpoře výzkumu, experimentálního vývoje a inovací z veřejných prostředků a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o podpoře výzkumu a vývoje), ve znění pozdějších předpisů.

[4] Zákon č. [435/2004](#) Sb., o zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů.

[5] Viz rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 1 Afs 293/2018 – 28 ze dne 21. března 2019.

© EPRAVO.CZ – Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Recenze publikace: Chalupa, R. Zákon směnečný a šekový – komentář směnečné části. Zákon o mezinárodním právu soukromém – komentář směnečné části. Praha: Leges, 2021, 646 s.](#)
- [Recenzia](#)
- [Budoucnost je v technologiích i udržitelnosti](#)
- [Anotáční recenze: Vyvlastnění a vyvlastňovací řízení](#)
- [Věznice jsou přeplněné a věznění příliš drahé. Knihou Tresty budoucnosti chce INFO.CZ otevřít diskuzi o změnách](#)
- [Recenze na knihu: Zdeňková, V., Seidlová, M., Čornejová, H., Peterová H.: Jak správně vytvářet a využívat FKSP: Jak postupovat při poskytování příspěvku na stravování.](#)
- [Recenze na knihu: Zuzana Strnadová: Co by měl vědět příjemce dotace. 1.vyd. Praha: GRADA Publishing, a.s., 2019, ISBN: 978-80-247-3076-9](#)
- [Ondřej Chmela: Zrušení poplatku za podnět k ÚOHS lze považovat za správné](#)
- [Anotáční recenze: Koudelka, Z., Průcha, P., Zwyrtek Hamplová, J.: Zákon o obcích \(obecní zřízení\) – Komentář. Praha: Leges, 2019, 480s](#)
- [Pražské finále osmého ročníku konferencí Soukromé právo](#)
- [Recenze: Jakub Tomšej a kolektiv – Zaměstnávání cizinců v České republice](#)